

April 2026

Opening

Welkom bij het post-COVID journaal van april 2026. In dit post-COVID journaal besteden we aandacht aan post-COVID en zwangerschap. En verder een aantal korte berichten:

- Nazorg patiënten
- Lidocaïne
- Expertisecentra
- Huisartsendata
- Gezondheidsmonitor
- Onderzoek antistoffen
- Handreiking verzekeringsartsen
- Levend verlies
- Symposium en webinars

Post-COVID en zwangerschap

Er is weinig wetenschappelijke kennis over post-COVID en zwangerschap. Post-COVID komt echter relatief vaak voor bij vrouwen in de vruchtbare leeftijd. Daarmee is het voor een relevant deel van de patiënten wel een belangrijk vraagstuk. In dit journaal gaan we daarom in op enkele aspecten van post-COVID en zwangerschap. We bespreken onder andere het risico op het ontwikkelen van post-COVID tijdens de zwangerschap. Ook gaan we in op de gevolgen van het hebben van post-COVID voor moeder en kind.

Risico op post-COVID

Zwangere vrouwen lijken een kleinere kans te hebben op het ontwikkelen van post-COVID na COVID-19 dan niet-zwangere vrouwen. Dat blijkt uit een retrospectieve studie uit 2025. Dit onderzoek is uitgevoerd met gegevens uit twee Amerikaanse databases. Deze bevatten ongeveer 70.000 vrouwen die tijdens de zwangerschap COVID-19 opliepen. Het risico op het ontwikkelen van post-COVID was voor zwangeren kleiner dan voor gematchte niet-zwangere vrouwen. Risicofactoren voor het ontwikkelen van post-COVID waren zwarte huidskleur of etniciteit, hogere leeftijd tijdens de zwangerschap, infectie tijdens het eerste of tweede trimester, obesitas en comorbiditeiten. Een andere retrospectieve studie met gegevens van ongeveer 1500 Amerikaanse vrouwen vond als risicofactoren lagere sociaaleconomische status, obesitas, depressie of angststoornis voorafgaand aan infectie en behandeling met zuurstof tijdens COVID-19.

Studies

www.nature.com/articles/s41467-025-57849-9

journals.lww.com/greenjournal/abstract/2024/09000/post_acute_sequelae_of_severe_acute_respiratory.15.aspx

Symptomen en risico's

Een systematische review heeft de symptomen en risico's van post-COVID tijdens de zwangerschap geïnventariseerd. Zwangeren met post-COVID hebben een hoger risico op zwangerschapshypertensie en -diabetes dan zwangeren zonder post-COVID. Ook is er een grotere kans op vroeggeboorte en laag geboortegewicht.

De meest voorkomende symptomen bij post-COVID tijdens de zwangerschap zijn vermoeidheid, cognitieve stoornissen, luchtwegklachten en psychische klachten, zoals depressie en angst. Dit zijn klachten van post-COVID die ook vaak voorkomen bij niet-zwangeren. Er zijn echter ook symptomen beschreven die vooral tijdens de zwangerschap lijken voor te komen. Eén studie vond een hogere incidentie van leverfunctiestoornissen bij zwangere vrouwen met post-COVID. Concentratiestoornissen en haarverlies leken in een ander onderzoek ook vaker op te treden, al was het verschil met niet-zwangere vrouwen niet significant.

Studies

www.spandidos-publications.com/10.3892/br.2024.1893

www.imrpress.com/journal/CEOG/50/11/10.31083/j.ceog5011248

www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1876034123000229

Zwanger worden

Het is niet bekend of post-COVID gepaard gaat met een verminderde kans op zwangerschap. Veelvoorkomende symptomen van post-COVID, zoals vermoeidheid, verminderde zin in seks en droge slijmvliezen, kunnen het wel moeilijker maken om zwanger te worden. Ook hebben sommige patiënten met post-COVID last van verstoringen van de hormonale balans. Of dit effect heeft op de vruchtbaarheid is niet bekend.

Informatie

www.c-support.nu/post-covid-en-zwangerschap

Begeleiding

Omdat er veel onbekend is over post-COVID en zwangerschap is goede begeleiding nodig van post-COVID-patiënten die zwanger zijn of een kinderwens hebben. In een preconceptieconsult kunnen thema's als ziekte, medicatie, vruchtbaarheid, zwangerschap en bevalling besproken worden. Bij de begeleiding van post-COVID tijdens de zwangerschap ligt de focus op energiemangement en symptoombehandeling. Soms kunnen de poli's voor psychiatrie, obstetrie en pediatrie hier ook een rol in spelen. Deze POP-poli's zijn gespecialiseerd in de begeleiding van zwangere vrouwen of vrouwen met een kinderwens in een complexe medische situatie. Sommige van de poli's hebben ook ervaring met de begeleiding van zwangeren met post-COVID. Tijdens de zwangerschap is het verstandig de groei van het kind goed te monitoren. Ook is extra alertheid op hypertensie en diabetes mellitus belangrijk vanwege het verhoogde risico.

Informatie

www.c-support.nu/post-covid-en-zwangerschap

Nazorg patiënten

C-Support krijgt na 2026 geen financiering voor nazorg meer van het ministerie van VWS. Daardoor zal C-Support de dienstverlening aan patiënten met post-COVID en langdurige klachten na coronavaccinatie moeten afbouwen. Vooralsnog verandert er niets. Patiënten en zorgverleners kunnen nog steeds terecht voor advies en ondersteuning op maat. Doorverwijzen van patiënten kan dus ook nog. Wilt u op de hoogte blijven van de ontwikkelingen? Volg dan het nieuws op de website van C-Support.

C-Support

www.c-support.nu

Lidocaïne

In het vorige jaarnaal berichtten we u over het observationele onderzoek naar het gebruik van lidocaïne bij post-COVID. De onderzoekers hebben de publicatie inmiddels teruggetrokken na kritiek op de onderzoeksopzet. Zo was er geen goedkeuring voor de studie van een bevoegde medisch-ethische toetsingscommissie. Bovendien was er geen gezonde controlegroep of placebogroep in de studie. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd doet nu onderzoek of de regels voor medisch-wetenschappelijk onderzoek zijn overtreden.

Expertisecentra

De post-COVID expertisecentra hebben een infoblad voor zorgprofessionals opgesteld. Dit infoblad bevat onder andere informatie over het proces van aanmelding, de meest voorkomende klachten en de huidige toegepaste behandelingen. Patiënten kunnen het infoblad ook meenemen naar de eigen zorgverlener. Verder hebben de expertisecentra een gezamenlijke helpdesk ingericht. Op de website van UMC NL vindt u antwoorden op veelgestelde vragen en wat te doen bij verdere vragen.

Infoblad en meer info

www.c-support.nu/informatie-voor-zorgprofessionals-post-covid-expertisecentra

www.umcnl.nl/projecten/post-covid-expertisecentra-informatie-voor-patienten

Huisartsendata

Nivel heeft onderzocht in hoeverre hun huisartsendata uit de Nivel Zorgregistraties Eerste Lijn geschikt zijn voor het krijgen van inzicht in het zorggebruik van patiënten met post-COVID. In principe lenen de data zich hiervoor. Belangrijke beperkingen zijn echter onvolledige of niet eenduidige registraties en het ontbreken van een specifieke diagnosecode. Huisartsen kunnen de bruikbaarheid van de data verbeteren door goede registratie en het gebruik van de ICPC-code voor langdurige COVID-19.

Huisartsendata

www.zonmw.nl/nl/nieuws/nivel-onderzoek-bruikbaarheid-huisartsendata-zorggebruik-gereed

Gezondheidsmonitor

In 2024 gaf 4% van de volwassen deelnemers aan de Gezondheidsmonitor aan dat zij langdurig klachten hebben die mogelijk door corona zijn veroorzaakt. De Gezondheidsmonitor is een vierjaarlijks onderzoek van onder

andere RIVM, GGD'en en CBS. Bij bijna 60% van de volwassenen met langdurige klachten duurden de klachten één tot drie jaar en bij ruim een kwart zelfs langer dan drie jaar. Bijna driekwart van de volwassenen met langdurige klachten voelt zich beperkt in het dagelijks leven. Slechts bij een kwart van de volwassenen met langdurige klachten was post-COVID vastgesteld door een arts.

Gezondheidsmonitor

www.rivm.nl/nieuws/vier-procent-volwassenen-heeft-langdurige-klachten-na-corona

Levend verlies

C-Support heeft een nieuwe factsheet ontwikkeld over levend verlies. Levend verlies verwijst naar het terugkerende verdriet om wat iemand door langdurige gezondheidsklachten niet meer kan. Deze factsheet is bedoeld voor zowel zorgverleners als patiënten. Aan bod komen onder andere wat levend verlies inhoudt en hoe het zich kan uiten. Ook biedt de factsheet praktische handvatten voor steun en begeleiding. Patiënten vinden er tips om beter om te gaan met emoties, beperkingen en terugkerende triggers.

Factsheet levend verlies

www.c-support.nu/nieuwe-factsheet-levend-verlies

Onderzoek antistoffen

Een falend immuunsysteem is mogelijk de oorzaak van post-COVID. Dat concluderen Nederlandse onderzoekers uit een door ZonMw gefinancierde studie met antistoffen van post-COVID-patiënten bij muizen. De dieren ontwikkelden na toediening van de antistoffen gedurende minstens twee weken symptomen van pijn en ongemak. Dit gold ook bij antistoffen die twee jaar later bij dezelfde patiënten waren afgenomen. Bovendien leidden antistoffen uit verschillende patiëntsubgroepen tot verschillende symptomen. Deze studie is een volgende stap in het begrijpen en mogelijk behandelen van post-COVID.

Studie

[www.cell.com/cell-reports-medicine/fulltext/S2666-3791\(26\)00110-2](http://www.cell.com/cell-reports-medicine/fulltext/S2666-3791(26)00110-2)

Handreiking verzekeringsartsen

Voor verzekeringsartsen is de handreiking post-COVID syndroom gepubliceerd. Deze handreiking biedt verzekeringsartsen handvatten voor het beoordelen van arbeidsongeschiktheid bij patiënten met post-COVID. De handreiking is bedoeld om meer consistentie in beoordelingen tussen artsen te geven. Het is een dynamisch document dat zal worden aangepast aan de stand van de wetenschap.

Handreiking

[www.nvvg.nl/nieuws/nieuws-nvvg/handreiking-post-covid-syndroom-\(pcs\)-voor-de-verzekeringsarts](http://www.nvvg.nl/nieuws/nieuws-nvvg/handreiking-post-covid-syndroom-(pcs)-voor-de-verzekeringsarts)

Symposium en webinars

Op 24 april vindt de derde Nederlandse Long COVID dag in Amersfoort plaats. De dag is primair bedoeld voor zorgverleners en onderzoekers. Patiënten kunnen de dag online volgen. U krijgt onder andere updates vanuit de

expertisecentra en het wetenschappelijk onderzoek. Ook zijn er workshops over praktische zorgthema's en een presentatie over MCAS. Aanmelden is nog mogelijk en kan op de website onder in beeld.

De Vragendokter organiseert een serie van vier webinars over post-acute infectiesyndromen, afgekort PAIS. In het eerste webinar komen symptomen, oorzaken en diagnostiek aan bod. Het tweede webinar besteedt aandacht aan PEM, hartslag pacing en wearables. Workshop 3 gaat in op dysautonomie en orthostatische intolerantie. Psyche en symptoombestrijding bij PAIS zijn de onderwerpen van het laatste webinar in de serie. De scholing is specifiek gericht op artsen, maar andere zorgverleners zijn ook welkom. Webinar 3 en 4 zijn nog live te volgen op 13 en 18 mei. Webinar 1 en 2 ontvangt u als u de hele serie bestelt. Aanmelden kan op de website van De Vragendokter.

Congres en webinars

www.academicmedicaleducation.com/programs/3e-nederlandse-long-covid-dag-2026/program
www.devragendokter.nl/scholingen

We hebben u weer bijgepraat over de ontwikkelingen op het gebied van post-COVID. Het volgende post-COVID journal verschijnt in juni. Hebt u opmerkingen, tips of aanvullingen naar aanleiding van het post-COVID journal? Laat het ons weten. En abonneer u op ons YouTube-kanaal of de journalupdate om geen aflevering te missen.

Informatie en abonneren

info@ivm.nl
www.medicijngebruik.nl/nieuwsbrief